

חוברת תרגול – מקום בארץ: חידות תמונה (רבוסים) על יישובים

מהדורה למורה חנ"מ

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את מבנה חידת התמונה ואת שלבי הפתרון שלה
- להכיר את הדרכים העיקריות לבניית חידה: צירוף, אותיות, סמיכות, הומופון, חיסור, מספר וצורת זוגי
- לתרגל פתרון חידות אמיתיות ולזהות יישובים לפי אזור בארץ
- לתכנן ולבנות חידת תמונה עצמית בעזרת הכללים שנלמדו

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – שלבי הפתרון

1. נכון – כך מזהים את המילים האפשריות לפני שמחברים אותן
2. לא נכון – לפעמים לתמונה יש יותר ממשמעות אחת, למשל עין יכולה להיות גם איבר וגם מעיין
3. נכון – זהו השלב השני בפתרון – ספירה לפני חיבור

חלק ב' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – סולם הרמזים ושימוש בשלבים

1. ג – מפה – איזה אזור
2. א – האות הראשונה
3. ב – כותבים הסבר איך פתרתם

חלק ג' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – תרגול והסבר

1. רואים
2. סופרים

חלק ד' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – זיהוי והבנה

1. א – צירוף מילים שלמות
2. ב – יה

חלק ה' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – זיהוי והבנה (המשך)

1. נכון – שתי המילים אפשר לצייר בנפרד ולחבר יחד
2. נכון – זאת צורת הנסמך בעברית, למשל רמה+גן=רמת גן

חלק ו' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – השלמות

1. רמת
2. קריית

חלק ז' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – התאמה

1 – ג (צירוף מילים שלמות)
2 – א (צירוף מילים שלמות)
3 – ד (מילה+אותיות)
4 – ב (מילה+אותיות)

חלק ח' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – היכרות עם הדרכים

1. א – שתי מילים שנשמעות דומה אך כתובות או מתפרשות אחרת
2. א – רהיט – י = רהט

חלק ט' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – זיהוי והתאמה

1. אתא
2. קריית שמונה

חלק י' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – התאמה ויישום

- 1 – ג (ראש + פינה = ראש פינה)
- 2 – ד (רהיט – י = רהט)
- 3 – ב (באר + 7 = באר שבע)
- 4 – א (גבעה + גבעה = גבעתיים)

חלק י"א – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – הבנה מעמיקה

1. לא נכון – מורידים את האות 'י' שנמצאת באמצע המילה, לא בהתחלה
2. נכון – שתי המילים נשמעות דומה אך המשמעות שונה

חלק י"ב – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – מכירים את החידות

1. נכון – כך בנוי סולם הרמזים בכל חידת תמונה באתר
2. נכון – כל חידה מתויגת ברמת קושי לפי מספר כוכבים

חלק י"ג – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – מקום ואזור

- 1 – ג (הגליל והצפון)
- 2 – ד (חיפה והכרמל)
- 3 – א (השרון והמרכז)
- 4 – ב (הנגב והערבה)

חלק י"ד – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – פותרים את משחק המילים

1. ראש פינה
2. נהריה

חלק ט"ו – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מכירים את הכללים

- 1. א – אומרים בקול מה רואים בכל תמונה
- 2. ג – שמונה
- 3. ב – מילה ועוד אותיות

חלק ט"ז – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מתרגלים פירוק מילים

1. שמש
2. יה

חלק י"ז – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מתכננים חידה משלנו

- 1 – ב (ראש + פינה)
- 2 – א (איל + ת)
- 3 – ד (רמה + גן)
- 4 – ג (אתה → אתא)

חלק י"ח – פרק 6 • משחקים: חידון מהיר, קבוצות ומפת הארץ – זיכרון ומבנה המשחקים

- 1. ב – שתי נקודות
- 2. ב – 2 עד 4
- 3. א – מסבירים את משחק המילים בפתרון

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מזכיר: זיהוי תמונה, ספירת משבצות, חיבור ובדיקה מול מפת הארץ
- הדוגמה לצירוף היא שתי מילים נפרדות (למשל כפר יונה) והדוגמה לסמיכות מראה שינוי ה'-ה' ל'-ת' (למשל קריית ים)
- התשובה מציגה פירוק הגיוני לחלקים מצוירים/אותיות, בהתאם לאחת מהשיטות שנלמדו

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לשלושה-ארבעה שיעורים: שיעור אחד לפתרון ולסולם רמזים, שיעור שני לדרכי הבנייה, שיעור שלישי לתרגול לפי אזור, ושיעור רביעי לבניית חידה עצמית
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד רק בחידות קלות ובדרכי בניה הבסיסיות (צירוף ומילה+אותיות), ולדלג על הומופונים וחיסור אות
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף דיון בניתוח לשוני: מדוע צורת הנסמך משתנה בעברית, ומה ההבדל בין הומופון להומונים
- מומלץ לסיים כל פרק במשחק קצר (חידון בעל פה או עבודה בזוגות) לפני המעבר לפרק הבא, כדי לחזק את הלמידה

חוברת תרגול – מקום בארץ: חידות תמונה (רבוסים) על יישובים

מקום בארץ – חידות תמונה: מזהים את היישוב?

חט״ב · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים
2. פרק 2 – דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות
3. פרק 3 – צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות
4. פרק 4 – פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה
5. פרק 5 – בונים חידת תמונה משלנו
6. פרק 6 – משחקים: חידון מהיר, קבוצות ומפת הארץ

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – מקום בארץ: חידות תמונה (רבוסים) על יישובים

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזו תתרגלו פתרון וחשיבה על חידות תמונה של יישובים בארץ, בדיוק כמו באתר. עברו על הפרקים לפי הסדר – כל פרק מתבסס על הקודם. בסוף כל פרק יש שאלות לבדיקה עצמית.

בנק מילים: נהריה · ראש פינה · קריית · רמת · רואים · שמש · יה · קריית שמונה · סופרים · אתא

1 חלק א' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – שלבי הפתרון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	השלב הראשון בפתרון חידת תמונה הוא לומר בקול מה רואים בכל תמונה	☐	☐
2	תמונה יכולה לייצג רק מילה אחת אפשרית, אין משמעות כפולה	☐	☐
3	סופרים את המשבצות כדי לדעת כמה מילים וכמה אותיות יש בתשובה	☐	☐

2 חלק ב' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – סולם הרמזים ושימוש בשלבים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו הרמז הראשון בסולם הרמזים?

(א) משחק המילים (ב) האות הראשונה (ג) מפה – איזה אזור

2. אחרי רמז המפה, מהו הרמז הבא בסולם?

א) האות הראשונה ב) משחק המילים ג) מספר האותיות

3. מה עושים לפני שחושפים את התשובה הסופית?

א) לוחצים ניקוי ב) כותבים הסבר איך פתרתם ג) סופרים משבצות מחדש

3 חלק ג' – פרק 1 • איך פותרים חידת תמונה: מבנה וסולם רמזים – תרגול והסבר

השלימו את המילה החסרה.

1. בשלב הראשון אומרים בקול מה _____ בכל תמונה

2. בשלב השני _____ את המשבצות כדי לדעת כמה אותיות יש

4 חלק ד' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – זיהוי והבנה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו דרך לבניית חידה משתמשת בצירוף של שתי מילים שלמות, כמו ראש+פינה?

א) צירוף מילים שלמות ב) מילה+אותיות ג) סמיכות

2. נהריה נבנית בדרך 'מילה+אותיות'. מה החלק שאי אפשר לצייר בשמה?

א) נהר ב) יה ג) הר

5 חלק ה' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – זיהוי והבנה (המשך)

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בית שמש נוצר מצירוף של שתי מילים שלמות - בית ושמש	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	בסמיכות, כשמילה כמו 'רמה' נסמכת למילה אחרת, ה-ה שבסופה הופכת ל-ת	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – השלמות

השלימו את המילה החסרה.

1. רמה + גן = _____ גן

2. קריה + ים = _____ ים

7 חלק ז' – פרק 2 • דרכי בניית חידה: צירוף, אותיות וסמיכות – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ראש+פינה	___	**א.** צירוף מילים שלמות
2. בית+שמש	___	**ב.** מילה+אותיות
3. נהר+יה	___	**ג.** צירוף מילים שלמות
4. איל+ת	___	**ד.** מילה+אותיות

8 חלק ח' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – היכרות עם הדרכים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי 'הומופון' בחידת תמונה?

(א) שתי מילים שנשמעות דומה אך כתובות או מתפרשות אחרת

(ב) שתי מילים הפוכות באותיות (ג) מילה שחוזרת פעמיים

2. איזו דוגמה מתאימה ל'חיסור אות'?

א) רהיט – י = רהט ב) באר + 7 = באר שבע ג) גבעה + גבעה = גבעתיים

9 חלק ט' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – זיהוי והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה 'אתה' נשמעת כמו שם היישוב _____

2. קריה + 8 = _____

10 חלק י' – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – התאמה ויישום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. צירוף מילים שלמות	___	**א.** גבעה + גבעה = גבעתיים
2. חיסור אות	___	**ב.** באר + 7 = באר שבע
3. מספר במקום מילה	___	**ג.** ראש + פינה = ראש פינה
4. צורת זוגי	___	**ד.** רהיט – י = רהט

11 חלק י"א – פרק 3 • צליל דומה, חיסור וצורת זוגי – חידות מתקדמות – הבנה מעמיקה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	במילה 'רהיט' מורידים את האות הראשונה כדי לקבל 'רהט'	☐	☐
2	'חולה' (לא מרגיש טוב) ו'החולה' (אזור בעמק) הם דוגמה להומופון	☐	☐

12 חלק י״ב – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – מכירים את החידות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בכל חידה יש סולם רמזים: קודם מפה, אחר כך האות הראשונה, ואז משחק המילים	☐	☐
2	רמת הקושי של חידה מסומנת בכוכבים: קל, בינוני או קשה	☐	☐

13 חלק י״ג – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – מקום ואזור

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ראש פינה	___	**א.** השרון והמרכז
2. טירת כרמל	___	**ב.** הנגב והערבה
3. רמת גן	___	**ג.** הגליל והצפון
4. רהט	___	**ד.** חיפה והכרמל

14 חלק י״ד – פרק 4 • פותרים לפי אזור: מהגליל ועד הערבה – פותרים את משחק המילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ראש + פינה = _____

2. נהר + יה = _____

15 חלק ט״ו – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מכירים את הכללים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו הצעד הראשון כשפותרים או בונים חידת תמונה?

(א) אומרים בקול מה רואים בכל תמונה (ב) מחפשים מיד בלוח התשובות

(ג) סופרים כוכבים

2. כמה דרכים שונות לבניית חידה מוצגות באתר?

(א) שלוש (ב) חמש (ג) שמונה

3. באיזו דרך בונים מילה כמו נהריה?

(א) צירוף שתי מילים שלמות (ב) מילה ועוד אותיות (ג) צורת זוגי

16 חלק ט"ז – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מתרגלים פירוק מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. בית + _____ = בית שמש

2. נהר + _____ = נהריה

17 חלק י"ז – פרק 5 • בונים חידת תמונה משלנו – מתכננים חידה משלנו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. צירוף שתי מילים שלמות	___	**א.** איל + ת
2. מילה + אותיות	___	**ב.** ראש + פינה
3. סמיכות (ה הופכת לת)	___	**ג.** אתה → אתא
4. צליל דומה – הומופון	___	**ד.** רמה + גן

18 חלק י"ח – פרק 6 • משחקים: חידון מהיר, קבוצות ומפת הארץ – זיכרון ומבנה המשחקים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בחידון המהיר, כמה נקודות מקבלים על זיהוי נכון בניסיון הראשון?

(א) נקודה אחת (ב) שתי נקודות (ג) שלוש נקודות

2. כמה קבוצות אפשר לבחור במשחק הקבוצות?

(א) 1 עד 2 (ב) 2 עד 4 (ג) 5 עד 6

3. מה עושים כדי לקבל נקודת בונוס במשחק הקבוצות?

(א) מסבירים את משחק המילים בפתרון (ב) מציירים תמונה חדשה (ג) שרים שיר

כרטיס יציאה

מה שלושת השלבים לפתרון חידת תמונה, ולמה חשוב לעשות אותם לפי הסדר?

תנו דוגמה אחת לצירוף מילים ודוגמה אחת לסמיכות, והסבירו את ההבדל ביניהן

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀